

ישראלים ISRAELIS

כתביעת לביכורי מחקר בלימודי ישראל
A Multidisciplinary Bilingual Periodical

ישראלים הוא כתב עת שפיט לביכורי מחקר הרואה אור פעם בשנה ומשמש בימת פרסום דו־לשונית, בעברית ובאנגלית, למאמרים של חוקרות וחוקרים צעירים (תלמידות ותלמידי מחקר ומי שטרם עברו חמש שנים מיום אישור עבודת הדוקטורט שלהן) העוסקים בחקר ישראל והציונות.

ישראלים ISRAELIS

כתביעת לביכורי מחקר בלימודי ישראל
A Multidisciplinary Bilingual Periodical

כרך 10

מכון בן-גוריון
לחקר ישראל והציונות
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
קריית שדה בוקר

עורד: עדי שרצר
מערכת: טליה גורודס, צחי (יצחק) סלייטר, לאונל קארסיקי,
תמיר קרקסון, דקל שי שחורי
ליווי אקדמי: פרופ' אבי בראלי

עריכת לשון: יעל אופיר, הרצליה אפרתי, ריית דלויה, גיל עמית
הגהות: הדס בלום
עריכת לשון באנגלית: דוד סימר
הגהות באנגלית: תם פררו
סדר ועימוד: ספי עיצוב גרפי, באר שבע
ריכוז עריכה: הדס בלום
הבאה לדפוס: סמדר רוטמן

ISSN 2225-7640

תשפ"א © 2021

כל הזכויות שמורות, תשפ"א
למכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

נדפס בישראל

תוכן העניינים

	עברית	
בפתחו של הגיליון העשירי	7	
מדור מיוחד: ישראל והעולם היהודי		
שמואל בהט הפולמוס במדינת ישראל על מעמדם של הזרמים היהודיים הלא אורתודוקסיים בכותל המערבי אחרי מלחמת ששת הימים	9	
רוני צורף בית הכנסת, הכותל המערבי והמאבק המגדרי: 'אוסף גילדת הנשים' של ג'קלין ניקולס בסבך הלאומיות והחילון	36	
רועי אירני 'שכרן בִּדְן': ראשית המאבק הפמיניסטי על מגרש הכדורסל בישראל	70	
עידית חזות התנועה להפצת התורה: חרדים לעיירות פיתוח	96	
ברק בריזוהר 'נגדע הארז': סיקור מותו של בנימין זאב הרצל בעיתונות העברית	128	
אלונה הורנשטיין ויוסי גולדשטיין יחסם של ראשי הצבא לשטחי הגדה המערבית וירושלים לפני מלחמת ששת הימים: בין קבלת המציאות לרצון הלב	157	
משדה המחקר: תמיר קרקסון ללמד על ישראל במערב התיכון	184	
תקצירי המאמרים	199	
רשימת משתתפים	206	
<hr/>		
בפתחו של הגיליון העשירי	207	אנגלית
מדור מיוחד: ישראל והעולם היהודי (המשך)		
גיל ריבק ישראלים ממאדים, יהודי ארצות הברית מנוגה? הבדלים תרבותיים ויריבות ביחסם של יהודי ארצות הברית כלפי ישראל	209	
תקצירי המאמרים	237	
רשימת משתתפים	245	

בפתח הגיליון

הגיליון העשירי של כתב העת **ישראלים** הוא גם הגיליון האחרון שלו בתצורתו הנוכחית. כתב העת נוסד לפני כ-13 שנים כדי לשמש במה לביכורי מחקר בלימודי ישראל וללוות חוקרים בתחום בפרסומיהם הראשונים. ואמנם, בהביטנו על עשרת הגיליונות של כתב העת אנחנו גאים לומר שברבות השנים היו כמה מן הכותבים וחברי המערכת לקולות מרכזיים מאוד בשדה המחקר. זאת ועוד, ראינות ומאמרים שפורסמו בכתב העת מצוטטים ונעשה בהם שימוש נרחב בהוראה אקדמית ובמערכת החינוך.

במרוצת השנים השתנה מעט אופיו של **ישראלים**: בגיליונות הראשונים היו רוב הכותבים תלמידי תואר ראשון או שני ואילו בגיליונות האחרונים היו רוב החוקרים דוקטורנטים או פוסט-דוקטורנטים. בגיליונות הראשונים ראו אור מאמרים בעברית בלבד ואילו בגיליונות האחרונים ראו אור מאמרים בעברית ובאנגלית. כעת עומד כתב העת לפני שינוי מהותי הרבה יותר וגיליון זה הוא הגיליון האחרון של **ישראלים** ככתב עת עצמאי.

אני תקווה שזה שינוי ולא סוף, ובעתיד תימצא דרך להמשיך ולמלא את השליחות האקדמית שנטל על עצמו כתב העת – ליווי חוקרים צעירים, העצמתם ועידודם לכתובה אקדמית מתוך ביקורת בונה. בהזדמנות זו אני מבקש להודות למלווים האקדמיים של כתב העת במשך השנים: פרופ' חנה יבלונקה, פרופ' טוביה פרילינג, פרופ' אבי בראלי ופרופ' עופר שיף, וכן לאורן קלמן, קודמי בתפקיד העורך.

במרכז הגיליון הזה שלושה מאמרים העוסקים במערכת הקשרים של מדינת ישראל והעולם היהודי: מאמרו של גיל ריבק, *Israelis are from Mars*, *American Jews are from Venus?* המבקש להציע מסגרת מושגית להבנת היחסים בין ישראל ליהודי אמריקה, המבוססת על בחינת הבדלים תרבותיים; ומאמריהם של שמואל בהט ושל רוני צורף העוסקים כל אחד בדרכו בכותל המערבי כמרחב מפגש בין היהודי לישראלי. בהט מתמקד במעמדם של הזרמים היהודיים הלא אורתודוקסיים בכותל המערבי אחרי מלחמת ששת הימים, ואילו צורף מנתחת את 'אוסף גילדת הנשים' של האמנית הבריטית היהודיה ג'קלין ניקולס אשר מגיב למאבקן של נשות הכותל בעשור האחרון. לצד מאמרים אלה כולל הגיליון ארבעה מאמרים נוספים העוסקים בהיסטוריה הציונית והישראלית. רועי אירני מנתח את ראשית המאבק על ספורט הנשים בישראל בשנות השבעים והשמונים; עידית חזות עוסקת בתנועה להפצת תורה (תל"ת) ובהגירתם של חרדים לעיירות הפיתוח; ברק

בר־זוהר מתחקה אחר סיקור מותו של בנימין זאב הרצל בעיתונות העברית, ולבסוף אלונה הורנשטיין ויוסי גולדשטיין מעמיקים בשאלת היחס של ראשי הצבא לשטחי הגדה המערבית וירושלים בשנים 1948-1967.

את הגיליון חותם המדור 'משדה המחקר', בו מהרהר תמיר קרקסון על חוויותיו כמרצה אורח באוניברסיטת אינדיאנה ועל הדרך בה נבנות ומעוצבות התכניות ללימודי ישראל בצפון אמריקה.

לסיום, גיליון זה הוא פרי עבודתם המסורה של חברי מערכת כתב העת: טליה גורודס, צחי (יצחק) סלייטר, לאונל קארסיקי, תמיר קרקסון ודקל שי שחורי. אני מבקש להודות מעומק הלב לחברי המערכת וכן לסמדר רוטמן, הממונה על ההוצאה לאור של מכון בן-גוריון ולהדס בלום רכזת העריכה.

עדי שרצר, עורך